

कक्षा – सप्तमी

वार्षिक-परीक्षा-पाठ्यक्रमः (2024-25)

(1-5 सर्वेभ्यः सङ्कल-विद्यालयेभ्यः)

	पूर्णाङ्कः
<p style="text-align: center;">खण्डः – 'क' (अपठित-गद्यांशः) 10 अङ्काः</p> <p>1. सरलः संस्कृतगद्यांशः सरलकथा वा (60-70 शब्दपरिमितः) ⇒ एकपदेन पूर्णवाक्येन च अवबोधनात्मकं कार्यम् ⇒ अनुच्छेद-आधारितं भाषिकं कार्यम् भाषिककार्याय तत्त्वानि – ● वाक्ये कर्तृ-क्रियापदचयनम् ● पर्याय-विलोमपदचयनम् ● विशेषण-विशेष्यचयनम्</p>	10
<p style="text-align: center;">खण्डः – 'ख' (रचनात्मककार्यम्) 15 अङ्काः</p> <p>2. पत्रलेखनम् (औपचारिकम् अनौपचारिकञ्च) (मञ्जूषायाः सहायतया रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन) 5 3. चित्राधारितं वर्णनम् (मञ्जूषायाः सहायतया रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन) 5 4. संवादपूर्तिः / कथापूर्तिः (मञ्जूषायाः सहायतया सरलः संवादः लेखनीयः / कथा लेखनीया) 5</p>	
<p style="text-align: center;">खण्डः – 'ग' (अनुप्रयुक्तव्याकरणम्) 25 अङ्काः</p> <p>5. वर्णसंयोजनं वर्णविच्छेदः च 2 6. सन्धिः - दीर्घः, गुणः 3 6. शब्दरूपाणि – (रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन बहुविकल्पात्मक-प्रश्नः) 3 ❖ अकारान्त-पुंल्लिङ्गशब्दाः - छात्र, बालक, वृक्ष ❖ आकारान्त-स्त्रीलिङ्गशब्दाः - बालिका, लता, छात्रा ❖ इकारान्त-पुंल्लिङ्गशब्दाः - मुनि, कवि, हरि ❖ अकारान्त-नपुंसकलिङ्गशब्दाः - फल, पुष्प, पुस्तक ❖ सर्वनामशब्दाः - तत्, किम् (त्रिषु लिङ्गेषु), अस्मद्, युष्मद् 7. सङ्ख्या- 1-70 (एकतः चतुःपर्यन्तं त्रिषु लिङ्गेषु केवलं प्रथमा विभक्तौ) 3 रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन (बहुविकल्पात्मकः प्रश्नः) 8. कारकोपपदविभक्तयः तत्कारणं च 3 ❖ पञ्चमी - बहिः, विना, ऋते ❖ षष्ठी - उपरि, अधः, पुरतः ❖ सप्तमी - स्निह्, निपुण, कुशल 9. धातुरूपाणि - (रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन (बहुविकल्पात्मक=प्रश्नः) 4 ⇒ पा, भू, पठ्, गम्, धाव्, चल्, वद्, लिख्, क्रीड्, दृश् (लट्-लृट्-लङ्-लोट्-लकारेषु)</p>	

<p>⇒ अस्, कृ (लट्-लृट्-लङ्लकारेषु)</p> <p>10. प्रत्ययः – क्त्वा, तुमुन्, ल्यप्</p> <p>11. अव्ययपदानि – (रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन)</p> <p>सर्वत्र, यदा, तदा, अत्र, तत्र, कुत्र, च, अपि, ह्यः, अद्य, श्वः, एव, एकदा, पुनः, इतस्ततः, कदा</p> <p>12. उपसर्गाः - प्र, अनु, उप, वि, आ, अव, निर्, सम्</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>2</p>
<p style="text-align: center;">खण्डः - 'घ' (पठित-अवबोधनम्) 30 अङ्काः</p> <p>13. गद्यांश-आधारिताः प्रश्नाः</p> <p>14. पद्य(श्लोक)-आधारिताः प्रश्नाः</p> <p>15. नाट्यांश(संवाद)-आधारिताः प्रश्नाः</p> <p>(गद्यांश-पद्यांश-नाट्यांशाधारित-प्रश्नाः एकपदेन पूर्णवाक्येन च प्रश्नोत्तराणि भविष्यन्ति ।)</p> <p>भाषिककार्ये निम्नप्रश्नाः प्रष्टव्याः –</p> <ul style="list-style-type: none"> ● वाक्ये कर्तृ-क्रियापदचयनम् ● विशेषण-विशेष्यचयनम् ● पर्याय-विलोमपदचयनम् <p>16. प्रश्ननिर्माणम् (बहुविकल्पात्मक-प्रश्नः)</p> <p>17. श्लोक-अन्वयः अथवा भावार्थः (रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन मञ्जूषायाः सहायतया)</p> <p>18. कथापूर्तिः (पाठ्यपुस्तकात् मञ्जूषायाः सहायतया रिक्तस्थानपूर्तिमाध्यमेन)</p> <p>19. शब्दार्थचयनम् /मेलनम्,</p> <p>पाठ्यपुस्तकम् (सुरभिः)</p> <p>चतुर्थः पाठः - आगच्छ ! भोजनं कुर्याम</p> <p>पञ्चमः पाठः - सुवचनानि</p> <p>षष्ठः पाठः - यस्य बुद्धिः तस्य बलम्</p> <p>सप्तमः पाठः - बुद्धिः एव उत्तमा</p> <p>अष्टमः पाठः - अविवेकः परमापदां पदम्</p> <p>नवमः पाठः - बुद्धिमान् गोपालकः</p> <p>दशमः पाठः - मधुरवचनानि</p>	<p>5</p> <p>5</p> <p>5</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>4</p>
<p>अवधेयम् - शब्दरूपाणि धातुरूपाणि च विहाय व्याकरणप्रश्नाः यथासम्भवं पाठ्यपुस्तकादेव स्वीकरणीयाः ।</p>	
